

Dagthema: Verwonder je

Overweging 23 juni – Marc van de Giessen

“... Misschien ligt hier een les voor ons.
Als we delen wat we hebben, en delen wie we zijn,
dan hebben we genoeg.
Meer dan genoeg.
Verwonder je daarom ...”

Eerste lezing uit ‘Overleven’ van H. Boerkamp

Tweede lezing volgens Lukas 9:11-17

Openingstekst *Mysticus Joe Miller 1992*

Ga nu en veeg de woonkamer van je hart
schoon,
bereid het voor om de verblijfplaats
en thuis te zijn van de Geliefde:
wanneer jij eruit gaat
zal Hij erin komen.
Binnen in jou,
wanneer je vrij van het zelf bent,
zal Hij Zijn schoonheid tonen.

Lied

Bas van de Bent / Traditioneel, Basisgroep Alkmaar

Ik wens jou vrede, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij,
ik wens jou vrede gegroet ben jij.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier!

Welkom en inleiding

Gebod om vergeving

Ik weet, dat ik dingen gedaan heb,
waarvan ik inzie, dat ze niet goed waren.
Ik zal bewuster leven
om die fouten niet meer te maken.
Ik vraag daarbij uw hulp. Amen.

Lied

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

1. Koor 2. Allen

Herschep ons hart, heradem ons verstand,
dat wij elkaar behoeden en doen leven.
Maak ons tot uw gemeente,
wees de stem die ons geweten wekt.
Verberg u niet, verberg u niet.

Eerste lezing: Overleven

H. Boerkamp in 7even

Na de oorlog ontdekte men dat in een van de barakken veel meer mensen de oorlog hadden overleefd dan in andere barakken. Hoe kwam dit?
Men ontdekte dat in die ene barak de mensen een klein jongetje hadden verstopt. Met zijn allen probeerden ze hem in leven te houden en gaven hem iets van het weinige dat ze hadden.
Door dit gebaar bleven ze zelf in leven. Ze hadden in alle ellende een doel in hun leven. Dat gaf hun leven zin.

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Wat in stilte bloeit, in de luwte van tuinen,
onder de hete zon, op de akker,
heeft Hij bestemd voor de tafel der armen.

Aardekracht, zonkracht is Hij, licht in mensen,
dat wij elkaar verblijden en doen leven,
brood van genade worden, wijn van eeuwig leven.

Maar wie niets hebben, wie zal hen hieraan deel geven?
En die in weelde zwelgen en van niets weten,
wie zal hen naar gerechtigheid doen verlangen?

Aanschijn der aarde, wie zal jou vernieuwen?
Hij die alles zal zijn in allen, heeft ons bestemd om
aarde, jouw aanschijn te vernieuwen.

Tweede lezing uit Lukas 9:11-17

Maar de mensen begrepen wel waar Hij naar toe ging en liepen achter Hem aan. Jezus bleef vriendelijk en vertelde hun over het Koninkrijk van God en genas degenen die ziek waren. Tegen de avond kwamen de twaalf bij Hem staan en zeiden: 'U moet de mensen nu toch laten gaan! Dan kunnen zij nog eten kopen en onderdak vinden in de dorpen en boerderijen in de omtrek. Want in deze verlaten streek is niets te krijgen.'
'Geven jullie hun te eten,' antwoordde Jezus. 'Hoe dan?' vroegen zij. 'Wij hebben hier maar vijf broden en twee vissen. Of moeten wij voor al deze mensen eten gaan kopen?' Want er waren maar liefst vijfduizend mannen! 'Zeg tegen de mensen dat zij op de grond gaan zitten,' zei Hij. 'In groepen van vijftig.'

De leerlingen deden wat Hij had gezegd. Jezus nam de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel en dankte God ervoor. Daarna brak Hij er stukken af, gaf die aan zijn leerlingen en zij brachten ze naar de mensen. Er was genoeg voor iedereen. Er bleven nog heel wat brokken over, wel twaalf manden vol.

pag. 2

Overweging

Wartoe zijn wij op aarde? Wij zijn op aarde om God te dienen en daardoor hier en in het hiernamaals gelukkig te zijn. Generaties katholieke kinderen zijn hiermee opgegroeid. Vooral de eerste vraag, met bijbehorend antwoord, kent iedere katholiek die tot 1964 - toen het verplicht gebruik van de Schoolcatechismus werd afgeschaft - uit het hoofd. Geluk was te vinden buiten onszelf. Niet iets wat binnen ons leeft maar geluk is buiten ons te vinden. Het doel van ons leven is door God te dienen. Overgedragen werd dat God dienen betekende om goed te zijn voor je naasten. Deel wat je hebt. Geef wat je missen kan. Want wat je doet voor de minste, dat doe je voor Mij. (Mat 25).

Doel van het leven

Sta me toe om de volgende vraag van de catechismus te citeren: Hoe kan men God kennen vanuit het eigen verstand? Het antwoord luidt; Door na te denken over de oorsprong en het doel van de wereld en van de mens.

Het is een vraag van alle tijden. We zoeken telkens een kapstok om zin en doel in het leven te vinden. In een pas verschenen boek 'Thuis in de Kosmos' van Taede Smedes, wordt het verhaal van de evolutie en vraag naar de zin van ons bestaan beantwoord. Hij vertelt het 'grote verhaal' dat in de natuurwetenschap wordt verteld over hoe alles is ontstaan en zich heeft ontwikkeld. En concludeert dat als je de grootte van het universum ziet, je er wel achter komt dat het helemaal niet draait om de mens.

Toch ontslaat dat ons niet van de kans om er betekenis aan te geven. Smedes gebruikt dan woorden als 'verwondering' en 'dankbaarheid', 'nederigheid' en 'eerbied'. Het zijn menselijke reacties op het wonder van het leven die leiden tot een zorgvuldige omgang met alles wat kwetsbaar is. Leven in verantwoordelijkheid, noemt Smedes dat. Want de verwondering of de verbijstering die je bevangt bij deze kennis, laat de mens niet onberoerd. Mensen zijn nu eenmaal betekenisgevers. Hoe en waarom dat zo is, is een van de mysteries van het bestaan, maar zo zijn we nu eenmaal uit het proces van de evolutie gerold. We kunnen niet niet nadenken over onze eigen plaats in het universum en over wat dat betekent voor ons menselijk bestaan.

Overleven in het kamp

Op zoek naar het doel van de mensen hebben we vooral verhalen. De eerste lezing van Boerkamp in het blad voor liturgie 7even, vertelt ons over de barakken in de oorlog. Er was een kind ondergedoken en dat gaf mensen de motivatie om door te knokken. Ze moesten overleven om het kind te beschermen.

Ze deelden het kleine beetje brood wat ze hadden. Als je deelt, geef je leven. Als je niet geeft dan heeft het consequenties voor de ander.

Als je deelt wat je hebt, dan hebben we allemaal genoeg. Dat ...wonder. Hoe klein het ook is. Het verwijst naar de uitspraak: Liefde is het enige dat vermenigvuldigd als je het deelt. En dat brengt ons naar de tweede lezing uit Lucas.

Wonderbaarlijke vermenigvuldiging

Jezus geeft de opdracht aan de leerlingen om de mensen te eten te geven. Hoe dan? En hoewel ze niet weten hoe ze het aan gaan pakken, verdelen ze de mensenmenigte in groepen.

De leerlingen hebben 2 vissen en 5 broden. Iedereen moet eten. Hoe dan? En Jezus nam het brood, sprak de dankzegging uit en brak het en gaf het aan de leerlingen. Neem en eet hiervan... het is een voorbode voor het laatste avondmaal.

En er was genoeg voor allen. Sterker nog. Er bleven 12 manden over met brokken.

Wonderverhaal

Ik weet niet hoe jullie hier naar kijken. Maar ik denk vooral; water in wijn veranderen, lopen over water, opstaan uit de dood. Dat zijn wel grote dingen waartoe ik persoonlijk niet in staat ben. En snap de leerlingen van Jezus hier beter dan Jezus zelf. Maar hoewel ze het niet begripen volgen ze de vraag van Jezus op en

De betekenis van dit wonderverhaal kan je overdrachtelijk nemen. Als je een grote groep mensen verdeelt is in kleinere groepen dan voel je je eerder verantwoordelijk naar elkaar. En dan deel je wat je hebt. Je leeft immers niet voor jezelf.

Om met het gedicht van Oosterhuis te spreken:

*Wie zijn leven niet wil geven,
niet wil delen met zo velen,
met een ander, gaat verloren*

*Wie wil geven wat hij heeft,
die zal leven opgegeten,
die zal weten dat hij leeft.*

Die laatste regel blijft hangen. Als je geeft wat hebt, dan zal je leven worden opgeslokt door de ander, maar dan weet je dat je leeft. Alsof je het leven door je lijf voelt gieren. Als je kijkt naar mensen die moeten omgaan met grote zorgen, als tegenslag, ziekte of dood. Als je met elkaar deelt dan weet je dat je leeft.

Zoals het verhaal van de barakken in de oorlog leefde voor het kleine jongetje. Zoals partners elkaar nabij zijn in een ziekteproces. Zoals vrienden elkaar nabij zijn na het verlies van een baan of een huwelijk. Hier wordt bij uitstek geleefd. Als dat geen wonder is.

Wonder van de Duif

Waarom zijn we hier op aarde? Dit verwijst mijn inziens naar het geheim van ons bestaan. Met elkaar samen te leven en verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen, met name voor het kwetsbare. Zoals de gevangenen in de barakken deden.

De leerlingen van Jezus snaptten eigenlijk ook niet hoe iedereen van genoeg brood zou worden voorzien. Toch handelden zij in geloof en verdeelden de menigte in groepen. Ze deelden wat er was en dat bleek meer dan genoeg te zijn.

Misschien ligt hier een les voor ons. Als we delen wat we hebben, en delen wie we zijn, dan hebben we genoeg. Meer dan genoeg. Verwonder je daarom. Want zo zal het ooit zijn.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God,
die niet degene is, die ik Hem wil maken,
maar altijd ontsnapt
aan de beelden die ik van Hem vorm.
Ik geloof in Jezus Christus,
die geheel anders is dan ik mij voorstel
en die zich nooit in formules laat vangen.
Ik geloof in de heilige Geest,
die waait waar Hij wil
en overal werkt waar goedheid en waar
liefde groeit.
Ik geloof in een kerk,
die organisme, geen organisatie is,
leven en geen letter;
Gods volk in de woestijn van het leven
op weg naar nieuwe toekomst.
Ik geloof in eeuwig leven,
dat hier reeds begint in allen die geloven,
en dat voltooid zal worden aan het
einde der tijden
als God zal zijn: Alles in allen.

Tafelgebed Tot Zegen

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Deze bijeenkomst zij ons tot zegen

Dit komen tezamen van mensen, gezichten en zielen
van hier en overal, aarde en hemel,
deze seconde der uren, der eeuwen, zij ons tot zegen.

Moge de donkere nacht onze dagen behoeden,
deze nieuwe dag ons zuiveren, sterken,
dat onze boeien geslaakt,
onze honger gestild,
dat niet de dood op ons valt.
Moge het licht van de morgen
over ons opgaan, nieuw alle dagen.

Moge de kracht in ons varen
van Jezus uw dienstknecht uw kind.
Dat ons voor ogen staat hij door u geroepen,
bestemd en beziel om in ons midden,
eens en voorgoed,
te zijn uw woord uw voorbeeldmens,
aldoende liefde, recht –
brood uit de hemel, water uit de rots,
wijnstok wereldwijd vertakt –

Dat waar wij gaan zijn geest ons overschaduwet,
liefde sterker dan de dood.

Die mens gedenken wij
als een van ons, als een met u.
Moge het delen van dit brood en deze beker
ons sterken in de hoop
dat hij leven zal in ons, uit kracht van u.

Dat een nieuwe wereld komen zal
waar brood en liefde is genoeg voor allen.
Kom bevrijden wees genadig,
ere zij u in den hoge,
diep in ons midden,
vrede op aarde, kome wat komt.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Scheur de wolken uiteen en kom.
Hier, nu, wees onze God, wie anders?
Niemand anders heeft ons gezocht,
niemand anders heeft zo geroepen
als een verliefde: dit is mijn lichaam,
open mij, eet mij, hier is mijn hart,
drink mijn ziel, hier ben ik, hier ben ik.

Als een verlorene heb je geroepen
en ons hart draaide om, en hoorde.
Waar ben je nu?
Waar bleef je hartstocht?
Ben je niet meer die ene van toen? (2x)

Gebed

Onze Vader

Uit het Nieuw Zeelands Liedboek

Eeuwige Geest, Schepper van de aarde,
drager van pijn, gever van leven,
bron van alles wat is en zal zijn,
Vader en Moeder van ons allen,
liefhebbende God, in wie de hemel is,
laat de heiliging van uw naam weerklinken door het heelal.

Laat de weg van uw gerechtigheid worden begaan
door de volkeren van deze wereld,
laat uw hemelse wil worden gedaan door al wat geschapen is,
laat uw rijk van vrede en vrijheid onze hoop ondersteunen
en moge het komen, uw rijk, hier en nu op aarde.

Voed ons met het brood dat we vandaag nodig hebben,
vergeef ons als we elkaar verwonden,
sterk ons in de tijd van verleiding en verzoeking,
bewaars ons voor beproevingen die niet te verdragen zijn.
Bevrijd ons uit de greep van alles wat kwaad is.

Want U regeert in de glorie van uw kracht die liefde is,
nu en altijd.
Amen.

Activiteiten en informatie

Slotlied

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

1. Koor 2. Allen

Als vrijheid was wat vrijheid lijkt,
wij waren de mensen niet die wij nu angstig zijn-
wij zaaiden bronnen uit in de woestijn,
wij oogstten zeeën zonder te vervaren. (2x)

Allen:

Wij, tussen moed en wanhoop. Waarom weten
wij wel wat leven is, maar leven niet?
Soms gaan wij op de vleugels van een lied
en durven onze zwaartekracht vergeten.

Koor:

Verlangen, pijn van onbekende duur:
turen de verte in, niet kunnen laten
een stad te zien, een tuin, doorschijnend water -
dan valt de nacht over het middaguur.

Maar voorgevoel van liefde duurt het langst,
heugenis aan het woord in den beginne,
licht, ongebroken valt het bij ons binnen.
Even zijn wij ontkomen aan de angst.

Allen:

Als vrijheid was wat vrijheid lijkt, wij waren
de mensen niet die wij nog angstig zijn-
wij zouden niet meer vluchten voor de pijn,
en voor de grootste liefde niet vervaren. (2x)

Zegenbede

